GAZETA LWOWSKA

We Srodę | Nro. 134. | 23. Listopada 1825.

WIADOMOŚCI KRAIOWE.

Gazeta Preszburgska z d. 11. Listopada donosi: »Cesarz Jego Mość przyszedł zupełnie do zdrowia po febrze reumatyczney, na którą w ostatnich dniach zeszłego miesiąca był zapadł. Dnia wczorayszego mieliśmy znowu pierwszy raz szczęście oglądać publicznie naszego nayukochańszego Pana i Oyca. Przyiemna o tem wiadomość rozeszła się szybko od ust do ust i obiawiła się powszechnie z naywiększym udziałem i serdeczną radością przez dobrowolne oświecenie wszystkich domów.«

Taż sama gazeta z teyże daty: »Deputacyia wybrana od Stanów Liptauskiego Komitatu, złożona ze 14 osób, miała zaszczyt w d. 5. t. m. złożyć Hrabiemu Stefanowi de Illésházy, Kawalerowi orderu złotego runa, C. K. rzeczywistemu taynemu Radcy i Podkomorzemu i dziedzicznemu Staroście Liptauskiego i Trenczyńskiege Komitatu życzenia swoie do nowey godności, *Dapiferorum Regalium Magister*, przez N. Pana onemuż nayłaskawiey nadaney.

N. Pan listem Swoim gabinetowym datowanym z Preszburga z d. 14. Października b. r. raczył C. K. pensyionowanemu Kapitanowi de Weidenfeild, w nagrodę iego czynu okazanego w roku 1809 w bitwie pod Deutschwagram nadać Krzyż kawalerski C. K. Austryiackiego orderu Leopolda z uwolnieniem od taxy.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Ameryka Hispańska.

W traktacie między Kolumbiią i Guatimalą, zawartym, oprócz oznaczeń w innych traktatach między nowemi Amerykańskiemi Państwami iednakowo brzmiącemi, a dotyczącemi się wzaiemnego związku przeciwko Hiszpanii, obustronnych przywileiów w handlu, udziału do Kongresu w Panamie i przyiętego obowiązku, nieprzyrzekania Hiszpanii żadney summy wynagradzaiącey i t. d. znayduiemy ieszcze następuiący szczególny artykuł (9.) Obiedwie strony układaiące się, przeięte żądaniem, obmyślenia środka przeciwko złemu, iakieby przez nieupoważnionych awanturników mogło być zrządzone, gdyby na iakieykolwiek części brzegów, począwszy od wybrzeża Mosquitos, łącząc w to Cabo Gracias a Dios, aż do rzeki Chagres, chcieli zakładać osady, obowiązuią się użyć wszelkich sił morskich i lądowych, przeciwko wszystkim osobom, któreby chciały także tworzyć osady, nie uzyskawszy wprzód pozwolenia od Rządu do którego należą.« — W artyk. 13. obowiązuią się obie strony karać korsarzów, którzyby pod ich banderą dopuszczali się bezprawia przeciwko handlowi neutralnemu.

Wyspa, która na przyszłość tworzyć ma pokolenie nowey Izralitów osady, teraz Ararat, dotąd Tonawanda, leży kilka mil od Buffalo przy uyściu rzeki Niagary. Rząd północno-Amerykański uznał niepodległość »Rządu Judei« i wziął go pod swoią opiekę. Wielka Izlandyia, nowe pokolenie zamierzoney Izraelitów polityczney niepodległości, wynosi 12 mil długości i 7 do 8 mil szerokości. Wyspa ta obeymuie 17000 morgów tłustey i urodzayney ziemi, ma wyborne położenie dla handlu, i może z czasem być znacznem handlowem miastem w nowem świecie.

Portugaliia i Brazyliia.

Według wiadomości z Londynu z d. 3. t. m. (umieszczonych w Gwiazdzie z d. 6. wieczorem) odebrano także listy i. gazety z Rio-de-Janeiro dochodzące do d. 11. Września przez okręt, który z podziwiaiącą szybkością w 52 dniach przybył z tey stolicy Brazylyi. Wychodzący w Rio-de-Janeiro Dziennik *fluminense* z d. 9. Września, donosi te ważną wiadomość, że następuiący tu poniżey traktat między Brazylyią i Portugaliią w d. 7. wspomnionego miesiąca także ogłoszony został. Ze świtem dnia, mówi Dziennik *fluminense* dał się słyszeć huk dział a na zamkach zatknięto chorągwie: okręty Brazyliyskie stoiące w porcie pozaciągały bandery, za którym to przykładem poszły także o godzinie 8 rano eskadry Angielska i Francuzkie będące w zatoce. O godzinie 1 przybył Monarcha do pałacu, dla przyymowania życzeń Ciała dyplomatycznego, przyczem Sir Charles Stuart w charakterze swoim iako Poseł Króla Jego Mości Angielskiego został przez Mistrza obrzędów Don Luiz de Saldanha da Gama wprowadzony. Równie z temi samemi obrzędami wprowadzono Barona Marschall Sprawuiącego interesa Jego Ces. Apostolskiey Mości i Hrabiego Gestas Sprawuiącego interesa Jego chrześciiańskiey Mo-

)(

ści. W tey chwili eskadry Angielskie i Francuzkie, iakoteż zamki i okręty Brazyliyskie dawały salwy, o godzinie 3 1/2 zebrało się woysko osady na tak zwanem akklamacyynem polu; Cesarz Jego Mość przybył tamże o godz. 4 pozdrowiony za przybyciem 101 wystrzałami z dział i trzemami z broni ręczney. Poczém woysko przeciągłszy przed Monarchą, stanęło w ściesnionych kolumnach, wydaiąc huczny odgłos: »Niech żyią NN. Cesarstwo! Niech żyie rodzina Cesarska, i niepodległość Brazylyi! Poczem odśpiewano uroczyste *Te Deum* w kaplicy przydworney.

Traktat zawarty w d. 29. Sierpnia 1825 między N. Cesarzem i Jego nayprawowiernieyszą Mością względem uznania Cesarza Brazylyi, który przez Cesarza w d. 7: Września 1825 został potwierdzony.

W imię świętey i nierozdzielney Troycy!

Jego nayprawowiernieysza Królew. Mość nieustannie ożywiony pragnieniem przywrócić pokoy, przyiaźn i dobre porozumienie między dwoma narodami, które do osiągnienia tego pożądanego celu, ku pomnożeniu powszechney pomyślności i zabezpieczenia politycznego bytu i przyszłego losu Portugalii iakoteż Brazylyi, węzłami wiecznego przymierza powinnyby być połączone, i życząc usunąć wszelkie przeszkody, któreby pomienióne przymierze wstrzymywać mogły, na mocy Swego dyplomatu z d. 15. Maia 1825, uznaie, iż Brazylyia używać powinna nazwiska niepodległego i od Królestwa Portugalii i Algarbii oddzielnego Cesarstwa, a Jego wielce ukochany Syn Don Pedro tytułu Cesarza; z zupełnéy wolnéy woli przenosi i nadaie Władztwo nad wspomnionêm Cesarstwem Swemu synowi i iego prawym następcom i zastrzega sobie iedynie tytuł onegoż. I ci obadwa dostoyni Monarchowie przystawszy na pośrednictwo Króla Jego Mości Angielskiego dla usunienia wszystkich przedugodnych trudności względem oddzielenia obu Państw, mianowali na swoich Pełnomocników.

N. Cesarz Jego Mość Don Luiz Jose de Carvalho e Mello, Barona Santa Amaro i t. d. i Franciszka Villela Barbaia i t. d.

Jego nayprawowiernieysza Mość Sir Charles Stuarta i t. d., którzy po złożeniu i wymianie swoich pełnomocnictw, stosownie do zasad na wstępie wyrażonych, zgodzili się zawrzeć niniey-szy traktat.

Art. 1. Jego nayprawowiernieysza Królew. Mość, przyzwala, aby Brazylyia zaięła stopień niepodległego i od Królestwo Portugalii i Algarbii oddzielnego Cesarstwa. Uznaie Swego wielce ukochanego syna Don Pedro Cesarzem, przenosi i nadaie z zupełney wolnéy woli Władztwo nad wspomnionêm Cesarstwem Swemu synowi i iego prawym następcom, przyczém Jego nayprawowiernieysza Mość Sam dla Siebie tylko tytuł zatrzymuie.

Art. 2. Jego Cesarska Mość dozwala w dowod oznaki i przychylności ku swemu dostoynemu Oycu i Panu, Don Janowi VI., aby Jego nayprawowiernieysza Mość dla Swey osoby rownie przybrał tytuł Cesarza.

Art. 3. Cesarz Jego Mość przyrzeka nieprzyymować przełożeń, któreby inne osady Portugalskie ku złączeniu się z Brazylyią mogły uczynić.

Art. 4. Odtąd trwać ma pokóy, przymierze i zupełna przyiaźń między Cesarstwem Brazyliyskiem i Królewstwem Portugalii i Algarbii, iakoteż zupełne zapomnienie wszystkich sporów, które między obudwóma narodami zachodziły.

Art. 5. Poddani obudwóch Narodów, Brazyliianie i Portugalczycy w właściwych Państwach uważani będą iako poddani nayprzyiaźnieyszych i naywięcéy wspieranych narodów, a prawa ich, iakoteż onych własność sumiennie będzie broniona, przyczem samo przez się rozumie się, że właściciele dóbr stałych utrzymani zostaną w spokoynem posiadaniu swoich posiadłości.

Art. 6. Wszystek ruchomy i nieruchomy maiątek poddanych obiedwóch Monarchii Brazylyi i Portugali własny, skonfiskowany lub zabrany, powinien być powrócony właścicielom wraz z zaległościami, po odciągnieniu kosztów zarządu, lub właściciele za to wynagrodzeni.

Art. 7. Wszystkie zabrane okręty i ich ładunek powinny być oddane, lub właściciele wynagrodzeni.

Art. 8. Kommissyia mianowana przez oba Rządy i złożona z równéy liczby Członków Brazyliyskich i Portugalskich ma być upoważniona do rozpoznania warunków artykułem 6. i 7. obiętych; iednakże ustanawia się, że roszczenia w ciągu roku od utworzenia Kommissyi powinny być podane, i że w razie różnicy w zdaniach i równości głosów, Reprezentant pośredniczących Monarchow rozwiązać ma pytanie sporne; co do funduszów, które służyć powinny na zaspokoienie roszczeń, obadwa Rządy wydadzą dalsze postanowienie.

Art. 9. Pretensyie, iakieby obadwa Rządy wzaiemnie do siebie mieć mogły, zaspokoione będą częścią przez powrócenie samego przedmiotu lub wynagrodzeniem w równéy wartości.

Art. 10. Stosunki handlowe tak Brazyliyskiego iakoteż Portugalskiego narodu, przywracaią się za wzaiemnêm opłacaniem 15 procentu od każdego towaru, iako za tymczasowem cłem konsumcyynem; cła od wywozu i cła od przeniesie-

nia towaru z iednego okrętu na drugi pozostaną na tey samey stopie iak przed rozdzieleniem.

Art. 11. Wzaiemnia wymiana ratyfikacyi traktatu nastąpi w Lizbonie, ile możności przynaymniey w ciągu pięciu miesięcy od dnia podpisania ninieyszego traktatu.

W moc czego, my Pełnomocnicy Jego Ces. Mości i nayprawowierniejszego Krola Jmci, opatrzeni właściwemi pełnomocnictwami, ninieyszy traktat podpisuiemy z przycisnieniem naszych pieczęci.

(Podp.) Charles Stuart. — Luiz Jose de Carvalho e Mello. — Baron de Santo Amaro. — Francisco Villela Barbaia.

Wielka Brytaniia i Irlandyia.

Parlament został znowu od d. 1. Listopada do d. 5. Stycznia odroczony.

Według Kroniki Gibraltarskiey z d. 3. Października dozwolił Rząd Hiszpański przywozu 187,500 fanegów pszenicy obcey i 31,250 fanegów owoców strączkowatych za opłaceniem cła 10 realów od vellona, aby zapobiedź niedostatkowi ze złego urodzaiu pochodzącemu.

Wychodzące w Londynie pismo dla ludu, znane pod tytułem; *The John Bull*, zawiera pod d. 3. Września następuiący artykuł: »W pośrod wielkiego zapału w naszych czasach ku rewolucyiom i wznoszeniu się liberalney polityki, następuiące autentyczne szczegóły, wyięte z Dziennika *Times* z d. 19. Stycznia 1796, będą zapewne nie od rzeczy. Liberaliście i pseudo - filozowie sieią nasienie. Wyliczanie więc owoców rewolucyi w dosyć krótkim obrębie czasu, t. i. dwóch lat, może więcey sprawić wrażenia na nieuprzedzonych umysłach, a niżeli wszystkie czcze rozumowania. Nieszczęśliwi, którzy straceni byli za wyrokiem rewolucyynego Trybunału, od iego rozpoczęcia w Sierpniu 1792 r. do 27. Lipca 1794, dniu wiekopomnym, w którym Robespierre stracony został, są następuiący: Maryia Antoineta, Królowa Francyi — Xiężniczka Elżbieta, Siostra zmarłego Króla — 12 Xiążąt — 5 Xiężniczek — 14 Margrabiów — 2 Margrabiny — 3 Baronów — 23 Hrabiów — 6 Hrabin — 3 Wice-Hrabiów — 214 Ex-Szlachty — 12 Kawalerów Ŝgo Ludwika — 127 małżonek Ex-Szlachty i innych — 45 panien i kobiet rozłączonych z mężami — 76 wdów Ex-Szlachty i innych — 4 Opatów i tyleż Xień — 2 Konstytucyynych Biskupów — 14 Mnichów i różnych i zakonników — 145 Xięży, Proboszczów i Kapelanów — 17 Konstytucyynych Xięży — 23 różnych zakonnic — 2 Marszałków Francuzkich — 13 Marszałków polnych — 47 Jenerałów, Jenerałów Poruczników i Jenerałów Brygad — 22 Pułkowników i Podpułkowników — 8 Majorów — 20 Kapitanów i Rotmistrzów — 17 Adjutantóm skrzydłowych — 2 Admirałow — 1 Kommodor — 8 Kapitanów liniowych okrętów — 41 Poruczników z woyska lądowego i marynarki — 7 Oficerów od artyleryi — 84 żołnierzy, maytków z gwardyi Narodowey — 33 Członków Konwencyi Narodowey — 4 Członków Zgromadzenia prawodawczego — 29 Członków Zgromadzenia Konstytucyynego — 30 Burmistrów miast i miasteczek — 22 Sędziow — 19 Sędziów pokoiu — 24 autorów, uczonych i redaktorów Gazet — 178 Prezesów Parlamentowych i Radców, Fiskusów, obrońców Sądowych i Notaryiuszów — 106 osób z wyższych stanów — 12 bankierów — 38 kupców i Ajentów — 105 Kommissarzy woiennych i marynarki, kraiowych Ajentów — 166 municypalnych Urzędników i obwodowych Administratorów, Kommissarzów Policyi i t. d. Rachmistrzów Registratórów i Poborców — 941 osęb rozmaitego stanu i sposobu życia. — To wynosi ogólną summę 2774 osób; naystarsza pomiędzy niemi był Radca Parlamentowy Tuluzki nazwiskiem Dupin, którego zgrzybiały wiek (miał bowiem lat 97) nadaremnie błagał tych szaleńców o litość. Został ón stracony i 26 innych Radców z tegoż Parlamentu wraz z czterema Radcami Paryzkiego Parlamentu. Pomiędzy straconymi naymłodszy był czternastoletni chłopiec, nazwiskiem Karol Dubost, który wraz z swoim oycem i bratem iednego i tegoż samego poranku został stracony. W czasie tych okropności wydarzył się 29 razy przypadek, że oyciec i matka towarzyli na śmierć swoiemu dziecięciu, a przez dostrzeżenie tak nazwanych spisków w Verdun, poszły na rusztowanie pomiędzy innemi 3 siostry zachwycaiącey piękności, z których naystarsza miała nie więcey nad lat 25. Od d. 27. Lipca do d. 15. Grudnia 1794 r. prace Trybunału były zaszczytne; gdyż w tym przeciągu czasu tylko Robespierre i około 100 iego wspólników zostali straconymi; i łatwo sobie przypomnieć, że wkrótce potem Sędziowie i Przysięgli tego krwi chciwego Trybunału doznali losu swoich patronów i obrońców.«

Francyia.

W d. 1. Listopada podali emigranci 11,750 roszczeń o wynagrodzenie do Prefektów, a Dyrektorowie dóbr Narodowych w Departamentach wygotowali 9,249 wykazów (*bordereaux*). Z tych wykazów 4,103 opatrzonych wszelkiemi dowodami, podano do Ministeryium Skarbu i z tego 1,559 po uprzedniem rozpoznaniu przesłano Kommissyi wynagradzaiącey. Takowa przyięła z tego 945, które wynosiły 46,869,030 fr. 39 centy:, z czego posłała Kommissyia do Ministeryium Skarbu 819, i ogłosiła stronom. Upoważniono iuż 343 przyiąć

do wpisu, lecz właściciele musieli wprzód oświadczyć, iż nie przedsięwezmą żadnych kroków prawnych.

Gwiazda z d. 5. b. m. wieczorem zawiera względem rezultatu licytowania pożyczki Haytyckiéy, co następuie: »Kompaniia Lafitta, udała się w d. 4. Listopada o godz. 2. do Kommissarzów Haytyckich, dla ofiarowania onym w współubieganiu z innemi dwoma Kompaniiami swoiey gotowości. Ponieważ ostatnie nie przybyły, i przez swego Ajenta wexlowego powiedzieć kazały, że więcey nie przybędą, zatém rozpoczęto układy z Kompaniią Lafitta. O godz. 5. Kompaniia ofiarowała iuż 3pCtu. więcey, iak oświadczenia podane przed południem na publicznéy licytacyi zawierały, że zaś pomimo tego nic nie rozstrzygniono, zatém obie umawiaiące się strony rozeszły się bez wzaiemnego zobowiązania się. Wieczorem rozpoczęto znowu układy przez Ajenta wexlowego, P. Ternaux, który przed południem publiczney licytacyi był obecny. Wieczorem ukazała się także nowa Kompaniia (téy nazwiska nie podaią), która przy czynnościach przed południem, iak Kompaniia Lafitta, nie była obecną, aby z nią konkurować; ponieważ zaś Kommissarze Haytyccy niektóre modyfikacyie, przełożone przez Kompaniią Lafitta względem własności obligacyy przyięli, zatém też za każde roczne wypłacenie procentu i części kapitału (*annuité*) 1,000 frank. oświadczyła płacić 800 fr., to iest, 5 procentu więcéy, iak ofiarowały obiedwie Kompaniie: Delesserta i Cottiera, i tak zawarto ugodę o pożyczkę z Kompaniią Lafitta i całą rzecz ukończono o godzinie 1 z północy przez Ajenta wexlowego Maurency. Kompaniią umawiaiącą się składaią: PP. Lafitte i współka; Syndykat PP. Jeneralnych Poborców; Bracia Rothszyldy; Paravey i współka; César Lapanouze, Ardoin Hubbard i współka; J. Hagermann; Blanc Colin i współka, i niektóre ieszcze domy Francuzkie nie wyrażone w kontrakcie po imieniu.

Nowy Portugalski Poseł na Dworze Francuzkim, Don Pedro de Melho Brayer przybył do Paryża.

Pewne pismo miesięczne Francuzkie naukowe mówi: »Mamy pewną wiadomość, że epidemiia ospy panuiąca w Paryżu, nie iest, iak powszechnie sądzą, samém wybuchnieniem zwyczayney ospy dziecinney, czyli *Varicelly*. Znakomici lekarze uznali, iż to iest *Varioloida* swemi symtomami i skutkami odróżniaiąca się, którey ziawienie się w Europie zdaie się pochodzić z częstego związku Anglików i Amerykanów z owemi okolicami, gdzie od niepamiętnych czasów liczą dziewięć różnych rodzaiów ospy dziecinnéy. Choroba ta wkradła się do naypierwszego z zakładów Stolicy; ponieważ zaś wscyscy, którzy tam mieszkaią, maią ospę szczepioną, nie podlega wątpliwości, iż iakiekolwiek mogłyby być postępy zarazy, nie potrzeba się żadnych złych skutków obiawiać. Przeciwnie wdarcie się téy choroby mogłoby być straszne, gdyby się rozszerzyła między ludzmi, którzy nie maiąc ospy szczepionéy, musieliby uledź złośliwości *Varioloidy*, bez żadnego ulżenia. Niebezpieczny byłby błąd, gdyby się spodziewano, że zimna pora roku wstrzyma tę chorobę; przykład Hamburga dowodzi, iż ostrość zimy nie zmnieysza bynaymniey iéy gwałtowności.«

Niemcy.

Z Drezna donoszą z d. 7. Listopada: »Dzisiay w południe trzy kwadranse na pierwszą przybyła tu Xiężna Ludwika Lukieska, Małżonka Xięcia Maxymiliana przy huku z dział, przyięta iak nayuroczyściey przed tuteyszym Ratuszem przez Magistrat i wszystkie cechy mieyskie. Przy wysiadaniu Xiężnéy z powozu do Król: zamku, wyszedł na przeciwko niey dostoyny iey Małżonek, otoczony Kawalerami obu pierwszych klass nadwornego stopni porządku Niebawem po tém przyięciu nastąpiły pierwsze odwiedziny NN. Osób. Wieczorem o godzinie 7 została Nayiaśnieysza Para uroczyście w domowéy zamkowéy kaplicy pobłogosławiona. Poczém wszystkie NN. i wysokie Osoby udały się do narożnéy paradnéy sali do dystyngowanego rodzinnego stołu, a potém zaprowadzono solennie Xiężnę Ludwikę do iey dostoynego Małżonka. W. Xiążę Konstantyn wraz ze swoią Małżonką Xiężną Łowicką był tak na uroczystem pobłogosławieniu, iak i u stołu familii.« — Z d. 8. Listopada: »Dzisiay rano o godzinie 8. wyiechała Xiężna Amalia Augusta, Małżonka Xięcia Jana, do Monachium; równie i W. Xiążę Konstantyn ze swoią Małżonką Xiężną Łowicką udał się do Warszawy.«

Królestwo Polskie.

— *Z Warszawy.* —

D. 26. Października iako w doroczną uroczystość urodzin N. Cesarzowéy Maryi, dostoynéy Matki Cesarza i Króla Jmci, odbyło się uroczyste nabożeństwo w kościele Metropolitalnym; celebrował JWX. Arcybiskup Prymas Królestwa w obec Władz Rządowych; nastąpiło *Te Deum* i Modlitwa za całą N. rodzinę. — Wieczorem dano w teatrze Narodowym bezpłatne widowisko, i oświecono domy.

Redakcyia Józefa Bensy; Druk Piotra Pillera.